PUTOVÁNI

POSÁZAVÍM

PODROBNÝ ITINERÁŘ

7. – 11. KVĚTNA 2014

PUTOVÁNÍ POSÁZAVÍM 2014.

Přátelé, vítejte na 17 .ročníku pravidelného květnového putování po vlastech českých. Po Krkonoších 1998, Rychlebských horách 1999, Novohradských horách 2000, Podyjí 2001, Českém Lese 2002, Lužických horách 2003, Mimoňsku 2004, Kraji trempských legend 2005, Putování Vysočinou 2006, Jablunkovsku 2007, Chřibech 2008, Českosaském Švýcarsku 2009, Staroměstsku 2010, Slavkovském Lese 2011, Kokořínsku 2012 a Vítkovské vrchovině 2013 tedy letos Posázaví 2014.

Opět Vám rád připomenu, že ze všech uvedených akcích jsou k mání dokumentární filmy. Stačí si o ně napsat na moji e-mailovou adresu vladamikulec@volny.cz. V digitální kvalitě jsou filmy ze všech akcí kromě Přechodu Krkonoš, i tento film, natočený v kvalitě S-VHS, byl však již digitálně přestříhán a upraven.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

CO NÁS ČEKÁ VE ZDEJŠÍM KRAJI – STRUČNÝ PŘEHLED

Čekají nás celkem 3 trasy , na výchozí bod druhé trasy nás v pátek 9.května odveze autobus, veškeré ostatní dopravní připojení je na přilehlou železniční zastávku Samopše, na trati Českých drah č. 212, Světlá n. Sázavou – Čerčany. Jízdní řád této trati je připojen jako poslední stránka tohoto itineráře.

Jednotlivé trasy – stručný přehled:

ČTVRTEK 8. KVĚTNA:

Kácov (exkurze v pivovaru s ochutnávkou piva) – Kácov zámek – Český Šternberk (prohlídka zámku). Pro dopravu do výchozího místa a z koncového místa nám bude sloužit vlak. Program a trasa na tento den je připraven ve třech variantách.

PÁTEK 9. KVĚTNA:

Ondřejov (astronomického muzea) – Hrusice (památník Josefa Lady) – Senohraby – Hláska (zřícenina hradu) – Čtyřkoly – hradiště Lštění – zřícenina hradu Stará Dubá – Hvězdonice. Na výchozí bod trasy nás odveze autobus, z Hvězdonic se vrátíme do zastávky Samopše vlakem. Trasa na tento den je připravena ve třech variantách.

SOBOTA 10. KVĚTNA:

Rataje n. Sázavou (hrad Pirkenštejn, zámek Rataje) – Talmberk (zřícenina hradu) – Sázava (Čertova Brázda) - Sázava (Sázavský klášter) - Černé Budy (rodný dům Jiřího Voskovce) – kostelík sv. Anny – hradiště Černé Budy – Stříbrná Skalice. Pro dopravu do výchozího místa a z koncového místa nám bude sloužit vlak. Trasa na tento den je připravena ve třech variantách.

NEDĚLE 11. KVĚTNA:

Pro zájemce – autovýlet, cestou domů na úplný závěr: Zámek Komorní Hrádek s případnou prohlídkou, pokud to bude možné (při silnici z Chocerad na dálnici D1). Zámek je v majetku Ministerstva obrany, částečne slouží jako školící středisko a podle dostupných informací je přístupný veřejnosti. Bohužel, až do termínu odjezdu na tuto akci byla veškerá telefonní čísla, uvedená na internetu, nedostupná.

xxxx

vlaku, sledujeme modrou značku, současně nás doprovází značení „Naučné stezky kolem Kácova“. Po 1,8km, u zast. Kácov zastávka, odbočíme vpravo po mostě do Kácova (1,8km). Hned za mostem se dáme vlevo po stezce podle vody a po cca 200 m jsme u budovy pivovaru (2.0km). V pivovaru je objednaná exkurze – účast na exkurzi je dobrovolná, poplatek za exkurzi činí Kč 80,-, platí se na místě individuálně a v ceně je ochutnávka piv.

xxxx

xxxx

Po prohlídce zámku nám ze žst. Český Šternberk odjíždí vlak v 17.35, do zastávky Samopše dorazíme v 18.03. Večeře v kempu se budou vydávat od 18.30 do 19.15. V tento den Vás po večeři poprosím o zaplacení Vašeho pobytu včetně autobusu a stravy, provedeme to ještě v jídelně hned po večeři. Poté se uskuteční večerní posezení v restauraci vedle v budově..

**xxxx

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Vzadu za hvězdárnou, směrem od Ondřejova, vede červená značka. Napojíme se na ni a dáme se vlevo. Na křižovatce se žlutou se dáme vpravo, žlutá značka nás dovede do obce Hrusice (4,0km). Na návsi se nachází hospoda u Sejků, doporučuji si zde dát pivo – vnitřek je opravdu ladovsky vyzdoben.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Hospoda U Sejků, v centru Hrusic, vedle kostela, je lákavým cílem výletníků v letních i zimních měsících. Byla oblíbeným místem malíře Josefa Lady. Hospoda je vyzdobena jeho obrázky, je obnoveno i vnitřní uspořádání stolů a výčepu, jako za doby, kdy tu Josef Lada sedával. Při hezkém počasí je otevřena zahrada vedle hospody, kde opékáme hrusické prasátko.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Od hospody U Sejků si prohlédneme místní ladovský kostelík a sledujeme místní značení, které nás dovede k památníku Josefa Lady (4.3 km)

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Památník Josefa Lady a jeho dcery Aleny se nachází v domě č. p. 115, který využívala Ladova rodina k letním pobytům. Tento dům projektoval v roce 1933 architekt Čeněk Vořech (1887-1976), žák architekta Jana Kotěry. Samotná expozice byla otevřena 18. června 1986 za účasti Aleny Ladové a jejího manžela Jana Vrány a slouží po určitých obměnách dodnes. Ve vstupní místnosti si po zakoupení vstupenky návštěvník může prohlédnout cyklus dvanácti měsíců, v němž Josef Lada zachytil tradiční zvyky, zábavu a práci venkovského lidu. Poté se s průvodkyní vydají po stopách Josefa Lady. Nejprve se seznámí s jeho životními daty a prohlédne si rodinné fotografie, knihy s Ladovými ilustracemi pro dospělé či ukázky z Kvítka. Z volné tvorby je zde představen Triptych s českou krajinou, Hospodská rváčka a jiné. Samozřejmě nemůže chybět i umělcova oblíbená dýmka. Prohlídka pokračuje do prvního patra, kde vás čekají čtyři expozice. První je věnována Jaroslavu Haškovi a jeho nejslavnějšímu románu Dobrý voják Švejk, kterého si bez Ladových obrázků lze těžko představit. Druhá je zaměřena na Ladovu výtvarnou a spisovatelskou tvorbu pro děti. Jedná se kupříkladu o známého kocoura Mikeše či Bubáky a hastrmany. Z volné tvorby je zde představen roční cyklus dětských her. Ve třetí místnosti jsou vystaveny Ladovy ilustrace k pohádkovým knížkám od jiných autorů, které jsou doplněny Ladovými obrazy vodníků a hastrmanů. A nakonec se seznámíte s volnou tvorbou a ilustracemi jeho dcery Aleny Ladové.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Od památníku pokračujeme dále mimo značku v původním směru, přejdeme dálnici a pokračujeme až na hlavní silnici v Senohrabech. Zde se dáme po zelené značce vpravo a dojdeme k žst. Senohraby (5.9 km). Odtud dále pokračujeme po žluté značce ve směru Zlenice-Hláska, zřícenina. Kousek za křižovatkou značených cest doporučuji asi 150m odbočku vlevo ulicí Za Starou poštou, která nás dovede k moderní, zajímavé kapli, která byla teprve nedávno vysvěcena (4,5 km).

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Kaple v Senohrabech je zasvěcena svatému Vojtěchovi, jednomu z hlavních zemských patronů. Kaple byla postavena z darů občanů v letech 2010 a 2011 z iniciativy tehdejšího starosty obce Ing. Jiřího Zahradníka. Stavbu navrhl mladý senohrabský architekt Petr Šťastný ml., autorem vstupních dveří a výzdoby interiéru je senohrabský akademický malíř Michal Tomek. Svěcení kaple proběhlo dne 19.5.2011.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Vrátíme se zpět na žlutou značku (4,7 km) a pokračujeme po ní až pod zříceninu Zlenice-Hláska (6,4 km). Odtud vystoupáme k hradní zřícenině (6,7 km).

xxxx

obklopovala palácová křídla. Dnes je zde k vidění střep vstupní brány, kaple a drobné zdi paláců. Dále za hradem se unikátně dochoval tábor obléhatelů z roku 1466 a na svahu za potokem palebné postavení.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Vratíme se zpět na žlutou značku a pokračujeme po ní až do žst. Hvězdonice, kde dnešní trasa končí (13,8 km). Zpět do zastávky Samopše nám odjíždí vlak v 17.19 s příjezdem do zast. Samopše v 17.53. Páteční večeře se vydávají v kempové jídelně od 18.30 do 19.15 hod,

Přátelé, večer od 20.00 si dovolím pozvat Vás na krátké promítání. Uskuteční se v jídelně, která je vybavena promítacím přístrojem a plátnem. Nebudu Vás dlouho zdržovat – připravil jsem pro tuto příležitost film, který se nazývá Retro přechody 1998 – 2013. Název napovídá, o čem to bude – vcelku zajímavé leporelo složené z nejlepších klipů ze všech ročníků přechodu, film trvá necelou hodinku.
K promítání si můžete v přilehlém výčepu nechat natočit pivo. Po skončení promítání se přesuneme opět do restaurace v sousední budově.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

SOBOTA 10. KVĚTNA

Sobotní snídaně se vydávají od 7.30 do 8.15. V 8.49 ze zastávky Samopše odjedeme do Ratají nad Sázavou zastávka, příjezd 8.56. Po červené značce se dáme doleva, značka nás dovede ke hradu Pirkenštejn (0.6km). Vlastní prostory hradu nejsou přístupné, okolí hradu je volně přístupné.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

Pirkenštejn je zachovalý hrad, v současné době využívaný jako fara, ležící na skále nad řekou Sázavou, na okraji Ratají nad Sázavou. Hrad byl vystavěn nedaleko starší tvrze v první polovině 14. století a jeho pravděpodobným zakladatelem byl Jindřich z Lipé. V tu dobu již v Ratajích stál horní hrad, který byl později přestavěn na zámek. V první polovině následujícího století jej vlastnil známý politik a válečník, Hynek Ptáček z Pirkenštejna, jenž zde také v roce 1444 zemřel. Koncem 15. a v průběhu 16. století hrad spravovali Švamberkové a Malešičtí z Černožic, kteří zajistili již zmiňovanou přestavbu horního hradu na renesanční zámek. Od těch dob značně poklesl význam starého dolního hradu Pirkenštejna a ten začal pustnout. V průběhu selského povstání v roce 1627 byl Pirkenštejn pobořen. V roce 1636 jej získali páni z Talmberka. Počátkem 18. století byl hrad, tehdy již dosti zchátralý, aktivitou hraběte Oktaviána Kinského upraven na faru a z hradní věže byla zbudována zvonice.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

O kousek dále po červené nás značka dovede k zámku Rataje nad Sázavou (0,8 km). Zámek si lze prohlédnout, prohlídky se konají s průvodcem. Cena vstupenky je Kč 50,-.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

První písemné zmínky o Ratajích nad Sázavou se datují do roku 1156. Ty však stvrzují, že Rataje již existují jako místo hrazené a trhové. O přesném letopočtu vzniku se nedochovaly žádné písemné zprávy. Pravděpodobně to bylo kolem roku 946. Na místě současného zámku vznikl v pol. 10 stol. hrad zčásti zděný, zčásti srubový. Tento hrad vznikl jako pomezní tvrz kraje zličského. O uvedeném faktu svědčí nálezy bronzových a keramických ozdob z roku 1890, kdy se stavěla silnice kolem zámku. Rataje prošly držením mnoha šlechtických rodů. Roku 1656 Vilém František z Talmberka zahájil přestavbu současného zámku, kterou dokončil jeho syn František Maxmilián Leopold. 1772 - 1919 jsou Rataje v držení rodu Lichtensteinů. Ratajský zámek koupila v roce 1933 ratajská obec a umístila tam obecní úřad, poštu, četnickou stanici a hlavně školu.

xxxx

Části Čertovy brázdy splynuly se současnými komunikacemi, jiné se dochovaly jako mohutné úvozy v lesích. Ten nejkrásnější úsek už ale nenajdeme. Vedl mezi Lipany a Chotouní a místo něj si může prohlédnout pozůstatky socialistické zemědělské velkovýroby: byl rozorán a přeměněn v nedohledné lány. Nicméně právě u Lipan můžete vyšplhat na nedaleký Lipanský vrch, v místech nedaleko památníků smutně proslulé bitvy, v níž dostali husité „na frak". A tady pak budete odměněni pohledem na dálnici, kterou doslova kráčely dějiny.

xxxx

xxxx

škůdci byli vojskem poraženi. Čajchanův Hrádek byl při dobývání rozbořen a již nebyl obnoven. Do dnešní doby se z Čajchanova zachovaly pouze nepříliš zřetelné rozvaliny a zbytky příkopů a valů na zalesněném ostrohu asi 300 m západně pod nynějším zámkem Komorní Hrádek.

V období 2. světové války zámek sloužil jednotkám SS. Po válce podléhal ustanovení dekretu presidenta republiky z 19. května 1945 „O národní správě majetku Němců, Maďarů, zrádců a kolaborantů". Podle tohoto zákona byl převzat do státní správy a dán do správy ministerstva zemědělství. Dnem 29. 6. 1954 přebírá objekt do správy Ministerstvo národní obrany (nyní Ministerstvo obrany ČR), v jehož vlastnictví je dodnes.

Dnešní vzhled zámeckého parku pochází z romantické úpravy z druhé poloviny 19. století a pozdějších úprav. Ve střední části stojí za pozornost dvě douglasky tisolisté, dosahující výšky 42 a 40 m, s obvodem kmene 346 cm, patřící k nejvyšším stromům tohoto druhu ve středním Posázaví. Hlavním archivním dokladem je otisk katastrální mapy z roku 1842, z něhož jsou patrné základní polohopisné údaje. Zřetelná je komunikační osa, která spojuje střed jižního křídla nového zámku přes grottu, vodní nádrž, bránu parku s alejí vedoucí k neorenesanční kapli – loretě z 80. let 19. století. Poblíž kaple je bývalá panská Hájovna. Vpravo při příchodu po silnici z Chocerad spatříme vlastní zámek, stojící opodál za zahradním pozemkem. Při jižním průčelí zámku byl v 19. století postaven velký skleník, který zanikl po II. světové válce. Při vstupu do areálu jsou na pravé části ohradní zdi umístěny erby nejvýznamnějších majitelů zámku. Jedná se o erby Viléma Kostky z Postupic (1422 - 1436), Jaroslava ze Šelmberka (1525 - 1554), Adama z Valdštejna (1576 - 1638) a Jana Josefa von Khevenhüller-Metsch (1740 - 1782). Naproti ní stojí novostavba vrátnice. Vlevo (západně) od hlavního vstupu do areálu stojí renesanční patrová budova někdejšího purkrabství, později několikrát přestavována. Je to jediná budova, který se dochovala z rozsáhlého horního hospodářského dvora, zničeného požárem na začátku 20. století. Celé prostranství před západním průčelím zámku je uzavřeno vysokou ohradní zdí, v její západní části se zachovaly štěrbinové otvory. Celé někdejší klasicistní kašny před purkrabstvím zůstaly pouze vnější kamenné stěny.

Celé prostranství bylo upraveno ve druhé polovině 90. let 20. století do podoby anglického parku. Jihozápadní část zámeckého areálu měla v minulosti převážně hospodářský charakter. Naproti nynějšího hlavního vstupu stojí vedle vjezdové brány do bývalého hospodářského dvora budova pivovaru, postavená roku 1590. Za pivovarem je nevelké zděné stavení, patrně bývalá kovárna. Jižně od ní, na níže položené svažité plošině, již protéká potok, jsou dosud patrné pozůstatky zdi někdejších hospodářských budov. Ze dvou rybníků, které bývaly pod tímto dolním hospodářským dvorem, se dochoval pouze jeden. Na stráni severně od rybníka je ovocný sad, snad jedna z historicky doložených štěpnic. Je tu nevelká budova sadařova domku. Od těchto míst se terén svažuje směrem k západu a klesá až ke konci nynějšího zámeckého areálu. V jeho sousedství se zachovaly málo znatelné pozůstatky Čajchanova Hrádku, gotického hradu z doby kolem roku 1300, jenž byl předchůdcem Komorního Hrádku.

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

V tomto místě program letošního putování končí. Pokud se Vám akce líbila, těším se na další putování zase za rok. A na co že se můžeme za rok těšit ?

KRUŠNÉ HORY – ZÁPADNÍ ČÁST

Děkuji všem za přízeň a těším se zase napřesrok !

Vláďa Mikulec